

Den dansk-kinesiske handel i EU-sammenhæng

Jie Zhang og Gustav Kristensen
Økonomisk Institut, Odense Universitet

1. Indledning

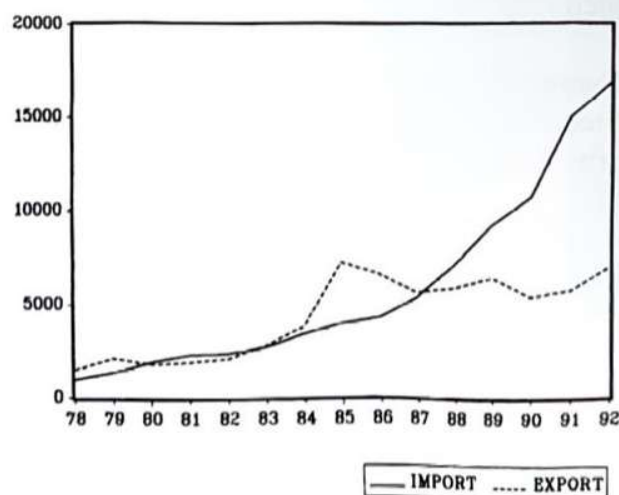
EU og Kina er begge store enheder, som er involveret i verdenshandelen. Mens EU-lande har højtudviklede økonomier, er Kina stadig et udviklingsland med en lille udenrigshandel pr. indbygger. Kinas økonomiske udvikling og handelspotentiale synes dog at være kolossal. Hensigten med denne artikel er at diskutere den potentielle handel mellem Danmark og Kina såvel som EUs handel med Kina. På grund af navneskift er EU og EF her anvendt som synonymmer.

Kinas areal er på ca. 9.562.000 km² med en befolkning på ca. 1.175 millioner mennesker (1992). EU er sammensat af 12 nationer (indtil 1994) og har et areal på 2.370.600 km² og en befolkning på ca. 330 millioner mennesker. Men hvis vi sammenligner BNP og BNP pr. indbygger, er forskellen stor. Ifølge de seneste statistikker¹ var Kinas BNP i 1993 658 milliarder US\$, mens EU's samlede BNP var 5230 milliarder US\$, næsten 8 gange større end Kinas. EU's BNP pr. indbygger var 15.848 US\$ mod Kinas 560 US\$, eller ca 28 gange større end Kinas BNP pr. indbygger. Danmarks BNP pr. indbygger var 26.000 US\$² i 1992, eller ca. 46 gange større end Kinas.

Men Kinas økonomi er vokset stærkt i de sidste ti år, dets gennemsnitlige årlige BNP realvækstrate nåede 10%, og den er nået op

over 12% i de sidste tre år. Kinas eksport og import er steget endnu hurtigere med en årlig vækstrate så høj som 20%. Den totale import- og eksportværdi nåede op på 165,63 milliarder US\$ i 1992,³ så Kina blev verdens 11. største handelsnation.

Ifølge Financial Times 6-7-1995 er Kina i 1994 EU's fjerde største handelspartner på såvel import- som eksportsiden. Kinas samhandel med EU er vist i figur 1.

Figur 1. EU's handel med Kina 1978-1992

De traditionelle forhold mellem EU og Kina er gode, mange europæiske lande har etableret diplomatiske forbindelser til Kina i 1950'erne og 1960'erne. Danmark var (i 1950) det første af EU-landene til at etablere diplomatiske forbindelser til Kina. Så tidligt

som 1972 gav Kina et positivt svar på spørgsmålet om anerkendelse af EF. Siden 1978 har Kina gennemført en *Økonomisk Reform* og en *Åben Politik*.

Afstandene mellem Kina og EU-landene er store. Der er også store forskelle, hvad angår politik og kultur. I denne artikel vises mulighederne for at forøge handelen mellem EU og Kina og mellem Danmark og Kina, hvis Kinas økonomiske vækstrate fastholdes.

2. Handelsaftaler (EU-Kina)

Formelt ophævede Danmark sin handelsaftale med Kina ved sin indtræden i EF i 1973, idet kompetencen med hensyn til at indgå handelsaftaler med tredjelande ligger ved EF. Samtidig oprettedes en kulturaftale mellem Danmark og Kina.

Den første *Handelsaftale* mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Kina blev underskrevet den 3. april 1978. Siden da har relationerne mellem EU og Kina udviklet sig hurtigt. *Tekstilaftalen* blev underskrevet den 18. juli 1979, suppleret med en tillægsprotokol i marts 1984, som var gældende i 10 år. Relationerne mellem EU og Kina blev atter styrket af gennemførelsen af en ny *Aftale om handel og økonomisk samarbejde*, som blev underskrevet den 22. maj 1985. Den var gældende i 5 år og kunne automatisk forlænges ud over den første periode. Aftalen dækker et bredt område af samarbejde inden for industri, landbrug, minedrift, energi, viden-skab og teknologi, transport og kommunikation, miljøbeskyttelse og samarbejde med tredjelande. Aktiviteterne indbefatter joint ventures, udveksling af økonomiske oplysninger, kontakter mellem økonomiske aktører, seminarer, teknisk assistance og investeringsfremme.

I løbet af 1991 og 1992 har Kina udsendt store indkøbsdelegationer til EU for at købe varer og maskinelt udstyr. Transaktionsbe-

løbene nåede 1,6 og 2 milliarder US\$ for de respektive år. Det bilaterale økonomiske samarbejde mellem Kina og EU er aktivt.

Kina-EU-samarbejdet har nydt godt af finansiel støtte, som er blevet givet af de europæiske regeringer. Belgien var det første land, der gav Kina langfristede rentefrie regeringslån i 1979. Derefter har 14 andre vesteuropæiske lande og EU givet regeringslån sammen med finansiel og teknisk hjælp. Det samlede beløb er nået op på 7 milliarder US\$, brugt på projekter til energi, kommunikation, transport, byggematerialer, kemisk kunstgødning, sammenlagt omkring 540 projektemner.

Fra 1980 har Kina nydt godt af en *Generalized System of Preference* (GSP)-behandling fra de vesteuropæiske lande.

3. Kina, GATT og WTO

Fra 1. januar 1995 er GATT (General Agreement on Tariffs and Trade) blevet afløst af WTO (World Trade Organization). Kina er ikke medlem af WTO, da det ikke lykkedes for Kina at genindtræde i GATT. I midten af 1970'erne begyndte Kina at genoptage kontakten til GATT. Den 10. juli 1986 ansøgte Kina GATT's generalsekretariat om at få genoprettet landets status som signatarstat. I februar 1987 fremlagde den kinesiske regering et memorandum for GATT. I marts samme år nedsatte GATT-rådet en gruppe, som skulle undersøge Kinas ansøgning, men arbejdet blev indstillet efter »4. juni-begivenheden« i 1989.

Handelen mellem GATT-signatarstaterne udgør mere end 90% af verdens totale udenrigshandel. Som udenforstående er Kinas bilaterale handel med hver signatarstat begrænset af GATT's multilaterale handelsregler. Kinas udenrigshandelsrate (forholdet mellem værdien af summen af import og eksport og BNI) overgik i 1990 USA's, idet den nåede op på 35% (19% for eksporten og

16% for importen), mens udenrigshandelsraten var 13% i USA. Det er derfor vigtigt for Kina at deltage i verdenshandelssystemet.

Siden Kina introducerede *Økonomisk Reform* og *Åben Politik*, har landet kæmpet mod de udviklede landes handelsbarrierer. I dag har de 12 EU-lande importrestriktioner imod næsten 200 kinesiske produkter. USA har valgt at bruge et årligt undersøgelsessystem for Kinas status som *mest-begunstiget-nation* (indtil 1995). I løbet af de sidste 12 år er Kina blevet anklaget for at sælge varer til en for lav pris i 100 sager.

I løbet af de seneste otte år, fra Kina ansøgte om genoptagelse i GATT, har Kina gennemført to sæt af fundamentale udenrigshandelsreformer, som er baseret på GATT's principper og internationale normer, og som desuden er afpasset til de specielle forhold i Kina. Eksportstøtten og den importregulerende skat er fjernet, og antallet af eksportvarer, som er underlagt statskvoter og licensudstedelse, er blevet reduceret med 52%. Importafgifter blev nedsat to gange på mere end 3.000 produkter, hvilket har reduceret afgifterne til 7,3% af det oprindelige niveau. Alle importsubstitutionslister er permanent blevet bragt ud af verden. Udenrigshandelslovgivningen har fået særlig opmærksomhed. For at forøge gennemsigtigheden i udenrigsøkonomi og udenrigshandelspolitik blev 47 relevante interne dokumenter⁴ offentliggjort, og 122 interne dokumenter blev annulleret.⁵ Priserne på mere end 80% af alle varer er blevet dereguleret.

Kinas største problem i forbindelse med en tilslutning til WTO er, hvilke forpligtelser Kina skal indgå i for at overholde WTO's frihandelsregler, herunder om det skal placeres som et udviklet land eller som et udviklingsland. Det sidste ville give Kina mere tid til at tilpasse sit handelssystem. USA er gået i spidsen for at presse Kina til at melde

sig ind som et udviklet land, og EU og Japan har stået solidt bag USA. I april dette år udtrykte Sir Leon Brittan, EU's handelskommissær, under sit besøg i Kina sit ønske om, at EU støtter Kinas indtræden i WTO så hurtigt som muligt. Denne holdning blev i juli 1995 nedfældet i et papir fra EU-kommisjonen, der udtrykker ønsket om en snarlig optagelse af Kina i WTO med en indbygget overgangsordning.

4. Tekstilhandel med EU

International tekstilhandel spiller en vigtig rolle i verdensøkonomien. Tekstileksporten er normalt en vigtig kilde til valutaindtjening for udviklingslande. Den udgør ca. en tredjedel af deres fabrikerede eksport. Det samme gælder for Kina. Tekstileksporten tegner sig for en stor procentdel af den totale eksport.

EU og Kina indgik en tekstilaftale i 1979. Den gav en ramme for Kinas tekstil- og tøjeksport til EU indtil slutningen af 1988. Til gengæld for at opnå øget adgang til Fællesmarkedet påtog Kina sig ansvaret for at bevare en balance i dets tekstilhandel, at garantere leverancen af minimumpartier af bestemte råmaterialer, som den europæiske tekstilindustri har brug for (råsilke, angora og cashmereuld) samt at respektere en prisklausul.

Den tredje aftale mellem EU og Kina om tekstilprodukter, blev underskrevet i december 1988 og trådte i kraft pr. 1. januar 1989, og den blev anset for anvendelig indtil slutningen af 1992. For nuværende udøves den fjerde aftale, som blev underskrevet den 8. december 1992 og gælder for tre år indtil slutningen af 1995.

Under GATT er der en aftale angående international handel med tekstiler, kendt som *the Multifiber Arrangement* (MFA). MFA har allerede fuldført fire aftalerunder. Kina sluttede sig formelt til MFA fra den tredje aftale i 1981, men var bundet af MFA i 1979, da EU

forhandlede en tilsvarende aftale med Kina for en femårs-periode. Mellem 1979 og 1986 øgedes Kinas tekstil- og beklædningseksport til EU med 23% og blev EU's næststørste leverandør, en smule efter Tyrkiet med hensyn til omfang. Stigningen i den kinesiske eksport af beklædning, som har en højere værdi end tekstiler, har også været stor. I 1979 udgjorde beklædning kun 13% af Kinas totale eksport til EU; i 1986 var dette tal steget til 30%.

5. Økonomiske reformer i Kina

5.1. Kinas specielle zoner og udenlandske investeringer

Det første trin i Kinas *Åbne Politik* var oprettelsen af specielle økonomiske zoner (SEZ). Kina oprettede SEZ ved Shenzhen og Zhuhai i juli 1979, siden i Shantou og Xiamen (først tre byer i Guangdong-provinsen og sidst én i Fujian-provinsen) i maj 1980. I august 1980 erklærede den kinesiske regering Guangdong-provinsen (ved Hong Kong) for en SEZ. I september 1987 erklærede regeringen øen Hainan for såvel en provins som for en SEZ. På den samme politiske baggrund bekendtgjorde Statsrådet åbningen af fjorten kystbyer i maj 1984. Derudover fik områder omkring Changjiang-floden og Zhujiang-floden status som »*the Open Economic Coastal Area*« (det åbne økonomiske kystområde) i februar 1985. Flere byer og regioner er dermed åbnet for udenlandske investorer i de seneste år.

SEZ's positive særbehandling af investeringer fra de udenlandske investorer omfatter: (1) En preference indkomst skatskattesats på 15%. For den produktionsindustri, som kan fungere i 10 år, er de første to overskudsgivende år fritaget for skat, fra det tredje til det femte overskudsgivende år er indkomstskatten pålagt med halv takst. For industri med avanceret teknologi kan denne periode med halvtakstskat forlænges med yderligere tre år. Hvis eksportværdien i en virksomhed over-

stiger 70% af den totale produktværdi, kan den beskattes med en 10%-takst efter to skattefrie år. (2) Industriel skat og forretnings-skat: Eksportprodukter (bortset fra benzin, færdig olie og andre forarbejdede produkter) er også normalt fritaget for skat. Import af udstyr og råvarer, som er nødvendige for produktion eller kontorfaciliteter, er fritaget for afgifter. Import af forskellige slags mineralske olier, cigaretter, spiritus og andre produkter er beskattet med halv takst. (3) Import- og eksportafgifter: Virksomhedens produkter til eksport (bortset fra benzin, færdig olie og andre forarbejdede produkter) er fritaget for eksportafgifter. Hvis virksomhederne importerer råvarer og kontorudstyr, som er nødvendige for produktionen, eller hverdagsagtige forbrugsprodukter, som bruges af udenlandske investorer, kan fritages for importafgifter. (4) Jord arealafgift: For brugsperioder gives for afgift og betalingsmåde positiv særbehandling afhængig af den berørte virksomhed. Yderligere positiv særbehandling gives specielt til dem, der investerer i uddannelse, kultur, videnskabelig teknologi, lægelig forsorg og artikler, som når op på verdens mest avancerede niveau.

(5) Det er tilladt at udføre udenlandske ansattes legale indkomst efter betaling af personlig indkomstskat.

Preferencerne gives endvidere til »lands-mænd«, som bor i udlandet, i Hong Kong, Macao og Taiwan.

De specielle investeringsområder er etableret på to brede principper. For det første får udenlandske investorer og virksomheder, som er lokaliseret i de specielle områder, positiv særbehandling. For det andet får de lokale myndigheder en større beslutningsmagt, end de havde tidligere i Kina. De specielle områder får ingen autonomi af politisk karakter. Derved står de specielle områder i kontrast til Hong Kongs position efter 1997, hvor Hong Kong vil blive en speciel administrativ region

med en grad af ikke kun økonomisk, men også politisk uafhængighed.

Tabel 1 viser udviklingen i direkte udenlandske investeringer i Kina. Som det ses, bidrager Hong Kong med mere end 50% af alle di-

rekte udenlandske investeringer i Kina. For hele denne periode har Danmark tegnet sig for ca. 5,9% af EU's direkte investeringer i Kina, hvilket er meget højt, hvis man sammenligner med den danske andel af EU's befolkning og andel af EU's BNI.

	1985	1986	1987	1988	1989	1990
TOTAL	1956,16	2243,73	2313,53	3193,68	3392,57	3487,11
Hong Kong	955,68	1328,71	1598,21	2095,20	2077,59	1913,42
Japan	315,07	263,35	219,70	514,52	356,34	503,38
USA	357,19	326,17	262,80	235,96	284,27	455,95
EU	164,54	150,08	50,00	146,58	172,41	144,35
Australien	14,36	78,77	4,96	4,16	44,42	24,87
Singapore	10,13	13,62	21,63	27,82	84,14	50,43
Danmark	6,46	1,41	2,42	19,80	8,31	10,39
DK/EU	3,9%	0,9%	4,8%	13,5%	4,8%	7,2%

(Kilde: CHINA – The Statistical Yearbook, 1986-1991)

Tabel 1. Direkte udenlandske investeringer i Kina 1985-1990 (1.000.000 US\$).

5.2. Kinas økonomiske reformer i udenrigshandelen

Det Kinesiske Kommunistpartis Kongres bestemte i 1992, at Kina skulle begynde at anvende markedsøkonomi, at fremskynde de økonomiske reformer og at fortsætte dets »åbnings-« politik. På Det Kinesiske Kommunistpartis Centralkomités fjortende konference i november 1993 blev beslutningen om at etablere en socialistisk markedsøkonomi godkendt. Den kinesiske regering har derudover udarbejdet detaljer omkring specielle trin til at fremskynde det økonomiske markedssystem og de økonomiske reformer.

De fremtidige udenrigshandels-systemreformer har til hensigt:

- (1) at reformere og fuldende udenrigshandelens makro-management system. Den kinesiske regering vil forsøge at benytte en økonomisk løftestang af lovregler og

nødvendige makromanagement til at regulere udenrigshandelsaktiviteterne.

- (2) at fremskynde reformer angående importmanagement-systemer. Kina vil gradvist annullere importstøtte til bestemte varer. Kina vil indskrænke anvendelsen af importlicens-management fra 53 til 18 områder inden for en tre-års periode samt sænke det generelle importafgiftniveau.
- (3) at reformere import- og eksportvirksomheders driftssystemer.
- (4) at fremskynde trinene ved at bruge fremmed kapital. Fra 1979 til 1992 har Kina oprettet 70.000 »Sanzi Enterprises«, hvilket har spillet en positiv rolle for Kinas nationaløkonomiske vækst. »Sanzi Enterprises« betyder, at der er tre typer af udenlandsk investering, f.eks. udenlandsk ene-ejede virksomheder, joint ventures og udenlandsk-

kinesiske samarbejdsforretninger. Spredningen af brugen af fremmed kapital skal yderligere udvides inden for f.eks. udenrigshandel, erhverv, forsikring, finansvæsen, ejendomshandel, oceantransport og flyvning. Fremmede investorer vil få tilladelse til at starte forretning inden for disse områder.

Vesteuropæiske lande har etableret omkring 600 joint ventures i Kina, og hvis vi medregner direkte investeringer i Kina, beløber det sig til 150 millioner US\$ hvert år (som vist i tabel 1). Ud over de store beløb der investeres, tilfører de Kina avanceret teknologi og ny industri. De indbefatter Belgiens Bell Telefonselskab, Englands Pilkington Glasfabrik, Frankrigs Peugeot Bilfabrik, Hollands Philips Selskab.

Tysklands Volkswagen er etableret i Shanghai fra 1984, og fra 1995 etableres et joint venture samarbejde, hvor Mercedes-Benz har 45% af den kinesiske fabrik der skal producere en kinesisk familiebil i Guandong provinsen og på Hainan.

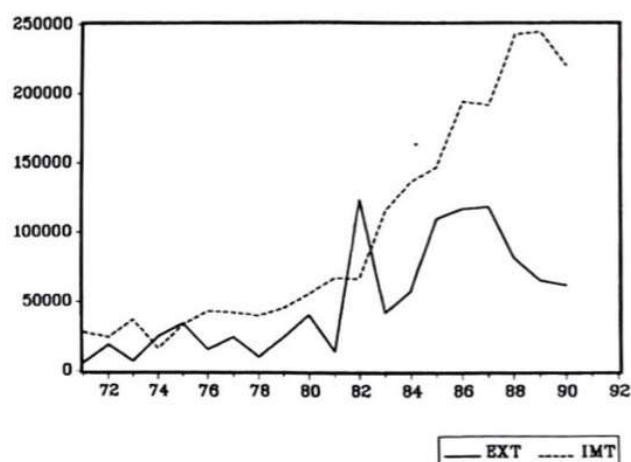
6. Danmarks samhandel med Kina

6.1. Den dansk-kinesiske handel og handelsstruktur

Ligesom det er tilfældet for hele EU (som vist i figur 1), har Danmark et underskud på handelsbalancen med Kina (se figur 2). Ved slutningen af 1980'erne var den danske import fra Kina ca. 2% af den totale danske import, mens eksporten var ca. 1% af den totale danske eksport.

Blandt danske importvarer fra Kina har fødevarer og levende dyr (SITC 0) og forarbejdede varer (SITC 8) rangeret som de to øverste i de sidste ti år. Fra 1983 til 1987 var fødevareimporten absolut nummer et og var næsten dobbelt så stor som importen af forarbejdede varer, dvs. tekstil og lettere industrielle produkter, er blevet udviklet hurtigt i de

seneste år i Kina og har siden 1989 oversteget fødevareimporten. Den gennemsnitlige årlige vækstrate for de forarbejdede varer importeret fra Kina de seneste ti år er 33,5%.

Figur 2. Dansk eksport til (EXT) og import fra (IMT) Kina 1971-1990. (1000 US\$ 1985-priser)

Blandt danske eksportvarer til Kina har maskiner og transportmidler altid ligget øverst siden 1985. Derefter kommer kemikalier, forarbejdede varer og halvfabrikata. Fødevareeksporten tegner sig kun for 1-2% af den totale danske eksport til Kina.

6.2. Simulationer med en EU-handelsmodel

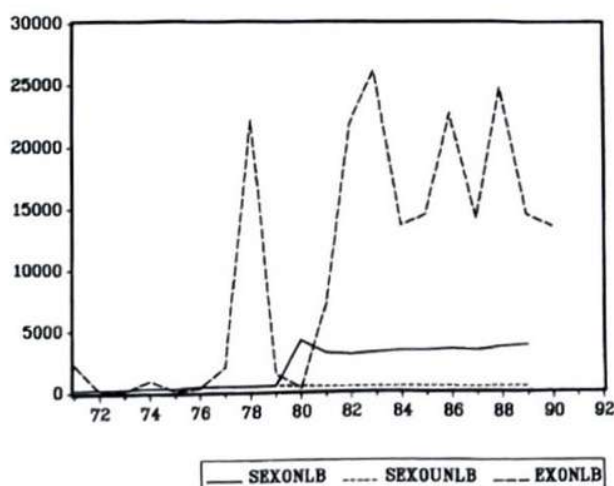
En økonometrisk model for EU-handel med tredjelande blev udviklet og beskrevet af Zhang og Kristensen (1995). Modellen bruges her til at diskutere handelen mellem Danmark og Kina sammenlignet med det generelle handelsmønster mellem EU og Kina.

For Danmark beregner modellen handelen med Kina som »et gennemsnitligt EU-land med en befolkning på størrelse med Danmarks og et indkomstniveau som Danmarks«. Den aktuelle danske eksport og import afviger herfra i den udstrækning, at de danske eksportører eller importører er bedre eller dårligere sammenlignet med EU-gennemsnittet, og pga. de »tilfældige« elementer.

6.3. En sammenligning af Danmarks og Holland-Belgiens eksport af fødevarer til det kinesiske og japanske marked

Danmarks totale eksport til Kina i 1992 var 746 millioner danske kroner, men fødevarer-eksporten samme år var 57 millioner danske kroner, hvilket er 7,6% af den totale eksport. Hvis vi betragter de sidste ti år, tegner fødevarer-eksporten sig kun gennemsnitligt for ca. 1-2% af den totale eksport til Kina. I den første halvdel af 1980'erne var fødevarer-eksporten hovedsageligt levende dyr og kødprodukter. Fra 1987 begyndte fødevarer-eksporten til Kina at ændre sig til også at omfatte f.eks. korn, kornprodukter, mejeriprodukter og dyrefoder.

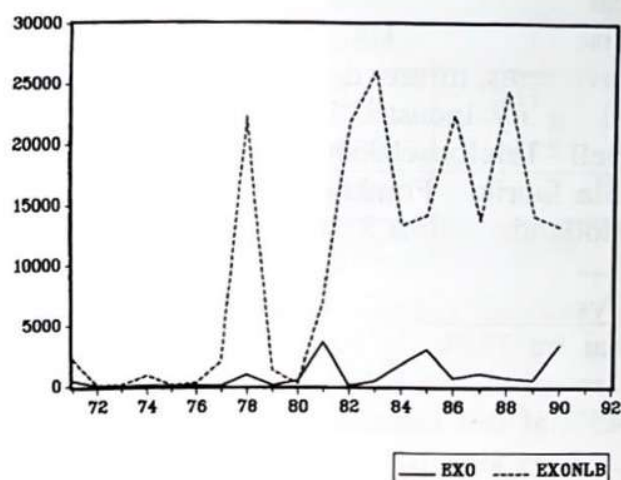
Japan er en af Danmarks store handelspartnere og den største blandt Fjernøst-landene. 85-90% af dansk import fra Japan er maskiner og transportmidler. Mere end to tredjedele af eksporten til Japan er fødevarer. Ca. 75-80% af fødevarer-eksporten er kød og kødprodukter, som også tegner sig for halvdelen af den totale eksport til Japan. Andre fødevarer-produkter til Japan er fisk, krebsdyr, muslinger, mejeriprodukter og korn og kornprodukter.

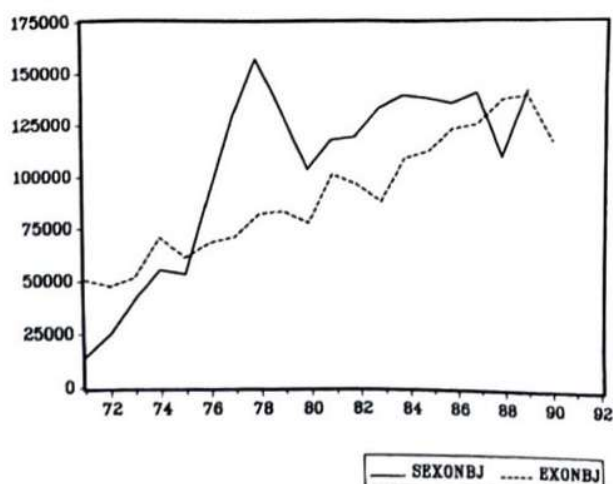
Figur 3. Holland-Belgiens eksport af fødevarer til Kina. Faktisk (EXONLB), beregnet (SEXONLB). Beregnet under forudsætning af, at der ikke sker strukturelle ændringer fra 1980 i Kina (SEXOUNLB).

Figur 3 viser Holland-Belgiens fødevarer-eksport til Kina, som er sammenlignet med den danske eksport i figur 4.

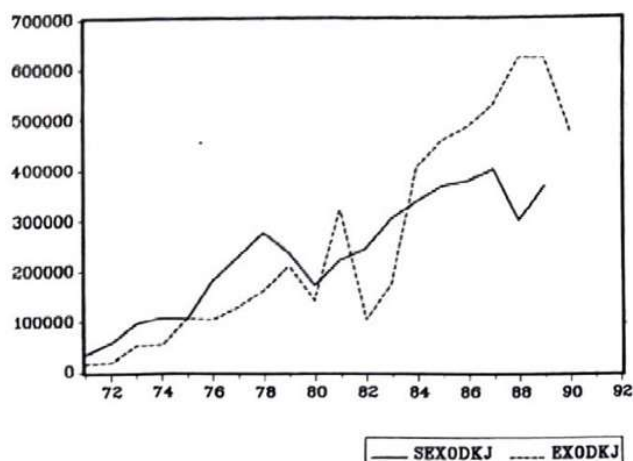
Af figur 5 og 6 ses, at markedet for danske fødevarer betydeligt større i Japan end i Kina. Af figur 5 og 6 ses det også, at den danske eksport af fødevarer til Japan har nået et niveau, som er ca. fire gange højere end Holland-Belgiens niveau. For de to markeder samlet har den danske eksportindsats været bedre end Holland-Belgiens.

FIGUR 4. Den danske eksport af fødevarer til Kina (EX0) sammenlignet med Holland-Belgiens eksport af fødevarer til Kina (EXONLB).

FIGUR 5. Holland-Belgiens eksport af fødevarer til Japan. Faktisk (EXONBJ), beregnet (SEXONBJ).

Figur 6. Den danske eksport af fødevarer til Japan. Faktisk (EXODKJ), beregnet (SEXODKJ).

7. Konklusion

De økonomiske reformer og de udenlandske investeringer i Kina, såvel som udviklingen af kinesisk udenrigshandel har startet et økonomisk »take-off« i Kina. Handelsaftalerne mellem Kina og EU siden 1980 har forbedret det økonomiske klima markant mellem de to økonomiske enheder. Dette har frembragt en hurtig vækst i den bilaterale handel. Mulighederne for yderligere generel vækst i samhandlen mellem EU og Kina ser ud til at være store.

Simulationer med gravitationsmodellen giver en god beskrivelse af det internationale handelsmønster. Eksporten til Kina fra EU-lande, opdelt på undergrupper af varer, er endnu ustabil pga. dens ringe størrelse. Den danske eksportindsats inden for maskiner er bedre end det europæiske gennemsnit, men den danske eksportindsats for fødevarer er lav på det kinesiske marked sammenlignet med det generelle EU-niveau. Hvis den danske eksport af fødevarer til Kina skulle have det samme niveau som Holland-Belgiens, skulle den være ti gange større. Dette skal dog ses i en sammenhæng med den totale fødevareeksport. Det kinesiske fødevaremarked er stadig mindre attraktivt end f.eks. det japanske marked.

Noter

1. Ifølge »World Economic and Social Survey 1994«.
2. Ifølge »World Development Report 1994«.
3. Ifølge Folkerepublikken Kinas Ministerium for Udenrigsøkonomiske Relationer og Udenrigshandel
4. Interne dokumenter med regler, bestemt af den kinesiske regering. Dokumenterne her angående udenrigshandel er normalt kontrolleret af Ministeriet for Udenrigshandel og Økonomisk Samarbejde.
5. Dokumenter til regulering af import og eksport.

Referencer

- Anderson, K. and Park, Y. 1989. China and the International Relocation of World Textile and Clothing Activity. (*Weltwirtschaftliches Archiv, Review of World Economics*. Band 125, No. 1, 1989, pp. 129-148)
- Commission of the European Community, 1985. The European Community and The People's Republic of China (*Europe Information External Relations*, november 1985).
- Commission of the European Community, 1988. The European Community and China (*Europe Information External Relations*, marts 1988).
- Commission of the European Community, 1988. »The Europe-South Dialogue« (Luxemburg).
- Council, Council Decision of 24 September 1990 Concerning the conclusion of the Agreement between the European Economic Community and The People's Republic of China on Trade in Textile Products (90/647/EEC) *Official Journal of the European Communities No L 250/1*.
- Moser M.J. (Ed) 1987. *Foreign Trade, Investment, and the Law in the People's Republic of China*. (Hong Kong).
- »People's Daily«, Overseas Edition.
- Redmond, J. and Zou, L. 1986. The European Community and China: New Horizons. (*Journal of Common Market Studies*, Vol. 25, No. 2, december, 1986, pp. 133-155).
- Udenrigsministeriets EKSPORT Information. Kina Markedsprofil (forskellige udgaver).
- Zhang, Jie and Gustav Kristensen 1995. The EEC Trade with Third Countries. An EEC Trade Model. (*Geographical Analyses*, Vol. 27, No. 4 pp. 307-320. Ohio State University Press).